

Frist: 1/12-2016

Sendes til: postmottak@kmd.dep.no

Sluttrapport BOLYST

Til: KMD

Fra: Andøy kommune

Dato: 29/11-2016

Sluttrapport for Sysselsetting som metode for befolkningsvekst i Andøy

Kommune:	Andøy kommune
Prosjektnavn:	Sysselsetting som metode for befolkningsvekst i Andøy
Prosjektleder:	Hanne Bunes
Leder i styringsgruppen:	Hanne Bunes
Kontaktperson i fylkeskommunen :	Kirsten Hasvoll
Hvilke mål og eventuelle delmål har prosjektet hatt?	Resultatmål 1: Praksis og kvalifiseringsprogram - Tiltak 1: Kartlegge hvem er innvandrere, alder, utdanning, land, hvem vil være her om 5 år. - Tiltak 2: Tilby praksis- og kvalifiseringsprogram til 10 personer over 6 mnd. Programmet gjennomføres 2 ganger pr år. - Tiltak 3: Rekruttere praksisplasser - Tiltak 4: Småjobbsentral - Tiltak 5: Jobb til ektefelle nr. 2 Resultatmål 2: Mentorprogram for næringslivet - Tiltak 1: Frokostmøter med næringslivet (4 pr år) - Tiltak 2: Bedriftsbesøk - Tiltak 3: NHO-programmet Global Future Resultatmål 3: Boliger - Tiltak 1: Kartlegge boligbehovet - Tiltak 2: Informasjonssentral om bo- muligheter - Tiltak 3: Planlegge utbygging/renovering/ombygging og finansiering av nye boliger Resultatmål 4: Fritidsaktiviteter - Tiltak 1: Tilby 5 flyktninger eller andre innvandrere en vennefamilie - Tiltak 2: Tilby 10 flyktninger eller andre innvandrere en fadderordning - Tiltak 3: Tilby mentorprogram for frivillige

	- Tiltak 4: Tilby alle flyktninger eller andre innvandrere å delta i og følge de aktiviteter som arrangeres - Tiltak 5: Integrering av flyktninger eller andre innvandrere gjennom deltakelse i idrett og fysisk aktivitet.
Hvilke hovedaktiviteter og tiltak er gjennomført i prosjektet?	Praksis- og kvalifiseringsplasser. Ulike aktiviteter både fysisk og sosialt for å forbedre integrering. Mentorprogram Kontakt med næringslivet Boliger
I hvilken grad har prosjektet nådd sine mål? Sett ett kryss	- Resultater og mål er i hovedsak realisert - X - Forventer resultater først innen to år fra nå - Forventer resultater først etter to år eller mer X - Forventer ikke vesentlige resultater
Hvilke resultater er oppnådd i prosjektperioden?	- Økt integrering - Økt deltakelse i organisert idrett - Økt deltakelse i arbeidslivet enten ved ordinært arbeid eller ved arbeidspraksis gjennom NAV - Økt kjennskap mellom lokal befolkningen og bosatte flyktninger - Ombygging av to 4-mannsboliger til to 8-mannsboliger. - Styrket samarbeid mellom berørte etater.
Hvilke uventede resultater har prosjektet hatt (positive og/eller negative)?	Prosjektet startet med en idé om at bosatte flyktninger og arbeids innvandrere kunne få arbeid i fiskeindustrien og bosette seg her i kommunen. Noen av fiskemottakene her er eid og drevet fra andre steder i landet og bruker i all hovedsak utenlandske bemanningsbyråer for å dekke opp behovet for arbeidskraft i vintersesongen. Et mottak i kommunen har flere arbeidsinnvandrere som har bosatt seg i kommunen på bakgrunn av jobb. Det er allikevel noen bosatte flyktninger som jobber på fiskemottak i vintersesongen som vikar/tilkallingshjelp. Prosjektet har brukt mindre penger enn det som var tenkt. Bakgrunnen for dette er at prosjektet har samarbeidet godt med andre etater som jobber med samme mål som prosjektet. Dermed har vi dratt nytte av hverandre. Prosjektlederen har også en 50 % stilling i NAV slik at mye av arbeidet opp mot næringslivet inngår i daglige arbeidsoppgaver i NAV. Prosjektet har også hatt en styrerepresentant som er daglig leder i Andøy næringsforening slik at hun har jobbet etter prosjektets mål innenfor sitt felt. Prosjektet kjøpte et arbeidsrettet kurs av en lokal tiltaksbedrift. Kurset var hensiktsmessig og godt, men etter hvert så vi at det ble problematisk å rekruttere deltakere da kurset hadde en fastsatt oppstartdato 2 x pr. år og det skulle være fulltid i 6 mnd. Siden deltakere på introduksjonsprogrammet avsluttes etter en individuell vurdering har de ulike behov for oppstart i en annen aktivitet. Sommermånedene var også problematisk da flere av deltakerne har eneansvar for barn som må ha ferie fra barnehage og skole. Dermed valgte styret å ikke forlenge kontrakten med tiltaksbedriften og vi ansatte i stedet 2 veiledere rett inn i

	prosjektet som skulle jobbe etter samme mål. Dette viste seg å være nyttig og kostnadseffektivt. Veilederne har også bidratt i måloppnåelsen av andre mål i prosjektet. Her så vi viktigheten av en individuell og helhetlig oppfølging som ikke har en fast start- og sluttdato. Prosjektets hovedmål har vært å øke eller stabilisere befolkningsveksten i Andøy. I januar 2003 var det 5477 personer som bodde i Andøy kommune. 1 januar i 2013 var tallet 5024. Per 3. kvartal i 2016 er tallet 4932 (ssb.no). Til en viss grad har man klart å stabilisere nedgangen i befolkningsveksten noe. Det har blitt bosatt mange flyktninger i løpet av de siste årene i kommunen. Arbeidsinnvandrere, i hovedsak fra Øst-Europa, er i virke i vintersesongen i fiskenæringen som i all sin hovedsak varer fra nyttår og til påske. Dermed bosetter de seg ikke i kommunen. Næringen selv sier at det for arbeidsinnvandrere fra Øst-Europa anses som lukrativt å kunne arbeide i fiskeindustrien i vintersesongen og bo i hjemlandet utenom sesongen. I 2016 har en hjørnesteinsbedrift i Andøy, Andøya Flystasjon, stått i fare for å bli nedlagt. Forslaget er også vedtatt i Stortinget. Dette vil i årene fremover vil få store konsekvenser for befolkningstallet i kommunen. Det vil også knytte seg stor usikkerhet rundt dette i årene fremover og det må påregnes tap i befolkningsantallet. Dermed vil det være umulig for dette prosjektet å måles på om befolkningsveksten i årene fremover blir stabilisert. Da det gjelder økt bosetting av flyktninger i kommunen, vil vi først om noen år se om satsningen mot å få foreldrene i jobb vil resultere i at familiene fortsetter å bli bosatt i kommunen eller ikke. Og hva som skjer med etterkommerne til disse fra de forhåpentligvis tar en utdanning og hvor de velger å etablere seg etter endt utdanning. Forhåpentligvis vil Andøy kommune være et sted man som voksen lengter tilbake til, på bakgrunn av en fin oppvekst og et godt nettverk. Men alt dette avhenger igjen av om det finnes jobber og hva slags jobber som er tilgjengelige.
På hvilken måte har prosjekresultatene kommet målgruppene til nytte?	Resultatmål 1 - Praksis- og kvalifiseringsprogram: Vi har kjøpt tjenester hos Vesterålen Vekst AS hvor inntil 12 deltagere får arbeidsrettet teori og språkopplæring i 6 mnd. Deltagerne har 4 mnd. praksis i en ordinær virksomhet med individuell oppfølging. Totalt inntil 24 deltagere per 12 mnd. Denne delen av prosjektet lykkes med å få en viss del av deltagerne ut i arbeidslivet etter endt kurs. Det største hinderet for å sysselsette deltagerne er imidlertid språket. Kjøp av denne tjenesten opphørte ved utgangen av september 2015. Måten kurset var lagt opp på med varighet i 6 mnd. med fastsatt oppstartdato for inntil 12 personer per kurs viste seg vanskelig å gjennomføre i praksis på bakgrunn av at deltakere i introduksjonsprogrammet avsluttes på ulike tidspunkt og at brukere generelt ikke er avklart til fastsatt dato. Dermed ble det etter hvert få deltakere per kurs noe som igjen gjorde kostnaden per deltaker meget høy. Styret besluttet i 2015 å ikke forlenge avtalen etter august 2015 med tiltaksbedriften. I stedet ble det ansatt to veiledere i prosjektet som erstattet tiltaket. Veilederne har i løpet av det året hatt tett individuell oppfølging av 26 brukere samt tett samarbeid med arbeidslivet i kommunen hvor brukere var i praksis. Måloppnåelse her er veldig høy og flere brukere er i jobb/utdanning. Mange brukere er i tiltak via NAV. Det er etablert tett samarbeid med andre instanser innenfor helse da det er helsemessige utfordringer som hindrer deltakelse i arbeidslivet. Det å ansette to veiledere inn i prosjektet, i stedet for å kjøpe tjeneste eksternt har gjort at vi ikke ble bundet av rammeavtalen som var gjeldende for det første tiltaket. Veilederne hadde stor frihet i sin arbeidsutførelse,

samt at det var et tett samarbeid med NAV og flyktningtjenesten i tillegg til prosjektleder. Veilederne bidro også til måloppnåelse innenfor andre deler av prosjektet i forbindelse med oppfølging av sine brukere. Dermed så vi at prosjektet ble mer helhetlig. Det å ansette to veiledere påførte prosjektet mindre utgifter enn å kjøpe tjenesten eksternt. Dette er også forklaringen på at det er brukt mindre penger på tiltaket enn det som er oppgitt i søknaden. Arbeidet veilederne i Bolyst har gjort videreføres i NAV og i kommunen da begge veilederne har fått tilsvarende prosjektstillinger og kan følge opp mange av de samme brukerne. Det er verdt å merke seg at veilederne kom flyttende til kommunen fra det sentrale østlandsområdet for å jobbe akkurat i dette prosjektet. Begge bor og jobber fremdeles i kommunen og den ene veilederen har kjøpt hus her. Dette er Bolyst i praksis!

Sommeren 2014 og 2015 ble det i samarbeid med NAV gjennomført en småjobbsentral hvor privatpersoner eller bedrifter kunne ringe inn og melde et oppdrag. Det var opprettet en «bank» med personer som ønsket seg en jobb. Noen oppdrag ble meldt inn, men ikke på langt nær så mange vi håpet på, selv med god mediedekning og annonsering. Vår erfaring er at privatpersoner og bedrifter selv får tak i arbeidskraft via bekjente eller facebook. Derfor valgte vi å ikke bruke tid på dette i 2016. NAV har allerede en eksisterende ordning for arbeidsgivere om formidling av arbeidskraft og vi anså det ikke som nødvendig å supplere dette ytterligere med en småjobbsentral.

Da det gjelder jobb til ektefelle nummer 2 prioriterte vi å ikke gjennomføre dette tiltaket. Tiltaket hadde en kostnad på kr 1 200 000,- hvor kr 400 000,- skulle inntektsføres i prosjektet etter egenbetaling fra bedrifter som ønsket å benytte seg av tiltaket. Dermed har vi en innsparing i prosjektet på kr 800 000,-. Prosjektet har tidligere vært arrangert i kommunen med ektefeller av forvarsansatte og ansatte på Andøya rakettskytefelt. Det er særlig disse to bedriftene som rekrutterer mennesker med spisskompetanse innenfor sitt fagfelt som også ofte har høyt utdannede partnere. Bedriftene var informert om tiltaket, men meldte ikke sine behov. I samråd med NAV og styret, hvorav den ene styrerepresentanten også er leder i næringsforeninga, så vi at behovet ikke var tilstede i tilstrekkelig grad. NAV kunne også melde at dersom et par flyttet til øya på bakgrunn av at den ene hadde jobb så gikk det ikke nevneverdig lang tid før partneren hadde skaffet seg en jobb.

I tillegg til nevnte tiltak i prosjektet har Bolyst i samarbeid med NAV og flyktningtjenesten avholdt Internasjonalkafé i 2016 ved 4 anledninger. Det er elever i introduksjonsprogrammet som får ansvaret for å drifte en kafé. Kafeen som ble avholdt i juni og i august varte en hel arbeidsuke av gangen. Her hadde elevene ansvar for promotering, salg, matlaging, renhold, oppvask, kasse etc. Det har også vært arrangert kafé i høstferien i oktober samt i november henholdsvis i tre og to dager. Kafeen er arbeidsforbedende i den grad at de får opplæring innenfor kafé/restaurantdrift. Flere av elevene som har bidratt på kafeen har fått seg deltidsjobb innenfor restaurantnæringen i ettertid. Vi ser også at «Internasjonalkafé» har blitt et merkenavn her i kommunen og at det kommer stadig flere og flere besøkende for hver kafé vi gjennomfører. Vi mener at dette også bidrar til integrering da kafeen er en arena man kan møtes på - på tvers av kulturer. Neste Internasjonalkafé skal gjennomføres i desember. Kafeen har fokus på at det er de bosatte som skal yte service og lage tradisjonell mat fra sitt hjemland. Dette er i tillegg et flott integreringstiltak.

Middagsprosjektet er et prosjekt som har vært gjennomført i samarbeid med Frivilligsentralen og Pensjonistforeninga i Andøy. Dette går ut på at 1 gang per måned så lages det og serveres et varmt middagsmåltid på Lionsklubbens lokaler på Andenes. Stort sett eldre personer som benytter seg av tilbudet. Her har veilederne i Bolyst bidratt med arbeidskraft i form av planlegging og gjennomføring. Dette er også en aktivitet de har tatt med ulike brukere på slik at de får opplæring i hvordan dette planlegges å gjennomføres samt at den faktiske arbeidsevnen til en bruker kartlegges i praksis.

Resultatmål 2 - Mentorprogram for næringslivet:

Det har vært gjennomført flere bedriftsbesøk og et frokostmøte med næringslivet for å få til et samarbeid angående å ansette bosatte flyktninger. Også hatt fokus på å ansette lokal arbeidskraft, da en del av fiskemottakene ansetter arbeidskraft gjennom utenlandske vikarbyrå. Vanskelig å få gehør ved fiskemottak, da de eies og styres fra andre steder i Norge. Noen bosatte flyktninger har allikevel fått praksis ved fiskemottak og på fiskebåter.

Det ene styremedlemmet i prosjektet er daglig leder i Andøy næringsforening. Hun ønsket at næringsforeninga skulle fortsette å holde sine frokostmøter og at det ikke var nødvendig for prosjektet å ha sine egne. Hun har i sitt næringsarbeid også jobbet opp mot bedrifter og arbeidsmarkedet i tråd med målsettingen i prosjektet.

Siden u.t. også er ansatt i NAV så ble det ikke vurdert at det var nødvendig for prosjektet å bruke tid og midler på bedriftsbesøk da dette inngår som daglige arbeidsoppgaver i NAV. Igjen har vi bygget på eksisterende etater/tjenester i kommunen, men også hatt fokus på prosjektets mål. Dermed har ikke prosjektet hatt store utgifter til dette målet.

Da det gjelder NHO-programmet Global Future har ikke dette vært aktuelt å gjennomføre på bakgrunn av at det ikke har vært brukere som har vært kvalifisert til denne ordningen.

Resultatmål 3 - Boliger:

Andøy boligstiftelse har i 2014, 2015 og 2016 jobbet med å omgjøre to 4 mannsbolig til to 8-mannsboliger. Den første boligen var klar i mai 2016. Den andre boligen er under ombygging nå og vil stå klar i april 2017. Representanter fra styret har vært med i planleggingen og forarbeidene forut for ombyggingen. NAV har vært med i vurderingen om hvem som skulle prioriteres inn i boligene.

Resultatmål 4 - Fritidsaktiviteter:

Det er laget aktivitetskort for barn av innvandrere, hvor de kan få dekt kontingent til en fritidsaktivitet. I tillegg kan de benytte svømmehall, kino og ungdomsklubben kostnadsfritt ved bruk av kortet. Aktivitetskortet gir også gratis adgang 1 gang på Spaceship Aurora, som er et aktivitetssenter med fokus på romfart og verdensrommet. I alt har det vært 40 barn som i 2015 og 2016 har hatt tilbud om aktivitetskort. Utgiftene her knytter seg bare til kontingent hos

	fotballklubben AIL. Flerkulturell mørketidsfeiring ble gjennomført i januar 2016. Feiringen innebar 4 lørdager på den lokale ungdomsklubben hvor barn av bosatte innvandrere og etnisk norske barn deltok på kreative lørdager. En del foreldre var å tilstede. Her skulle de lage dekor og pynt til selve mørketidsfeiringen som fant sted siste helga i januar 2016. De kreative lørdagene foregikk slik at foreldre meldte sine barn på via facebook. Flyktningtjenesten hadde et visst antall plasser de disponerte. Disse lørdagene var preget av artige aktiviteter, mat, musikk og dans og god stemning i ei ellers mørk tid i Nord-Norge. Selve arrangementet ble gjennomført på et større lokale og var åpent for alle innbyggere i kommunen. Se facebooksidene «Flerkulturell mørketidsfeiring» for bilder, plakater og omtale av arrangementet. Det ble i vinterferien 2016 arrangert vinterferieaktiviteter for elever i Andøy. Dette var et lavterskeltilbud til elever som ønsket å ha en aktivitet i vinterferien. Det var gratis å delta. Det var ulike aktiviteter på en lokal ungdomsklubb to dager og leie av flerbrukshallen en dag for ulik fysisk aktivitet. Dette var et tiltak som var godt besøkt av mange barn i alle aldre. Også de som var på besøk i kommunen i vinterferien. Mentorprogrammet er et viktig tiltak for å integrere utvalgte deltakere bedre i lokalsamfunnet. I april 2014 ble et mentorprogram for bosatte flyktninger avsluttet etter 6 mnd. Det var 6 mentorpar (bosatt flyktning/mentor). Prosjektet bidro til integrering og skapte vennskapsbånd. Vi anser det som en viktig del i nettverksbyggingen i forhold til å kunne skaffe seg en jobb. I 2015 er det ca. 20 mentorer, eller vennefamilier som har deltatt i mentorprogrammet. Tanken er at mentoren med sin partner skal møtes minst 2 timer per måned og innholdet i møtene står de fritt til å bestemme selv. Vennefamiliene består av familie med lang botid i Norge og en flyktningfamilie. Her er begge familiene involvert i møtene. Deler av mentorprogrammet pågår enda, og vi kan allerede se virkningen av dette i form av økt integrering og økt bolyst og trivsel. Programmet gjennomføres i samarbeid med flyktningtjenesten i Andøy. Flyktningene ser på programmet som et gode, og mange flyktninger melder fra om at de vil være med i programmet og ha en mentor. Dette jobbes det kontinuerlig med. Den frivillige innsatsen til de ulike mentorene, både i 2014 og i 2015, målt i penger er estimert til å utgjøre ca. 80.000 kroner dersom dette ikke hadde vært tuftet på frivillighet. Internasjonal aften ble gjennomført i april 2016. Her ble den lokale idrettshallen fylt av mat, mennesker, flagg og dekor fra alle verdens hjørner. Arrangementet var et samarbeid med flyktningtjenesten, voksenopplæringen, Bolyst og HERO mottakssenter. Arrangementet var godt besøkt og et flott arrangement. Ferieklubben. Hver sommer i Andøy kommune arrangeres det 1 uke med ferieklubb. Dette er for barn som ikke drar på ferie og for barn hvor foreldrene jobber deler av sommeren mens skolebarna har fri. Før sommeren 2016 var Bolyst med i planleggingen av gjennomføringen sammen med flyktningtjenesten og kulturkontoret. Det er kulturkontoret som hvert år arrangerer dette. Det spøkte også for gjennomføringen med tanke på finansiering så Bolyst var med og delfinansierte dette. En del plasser var forbeholdt flyktningtjenesten og de
--	--

	rekrutterte der de så størst behov. Resten av plassene ble deltakerne rekruttert via påmelding. Det ble en fin blanding av barn og et godt tilbud som kulturkontoret vil fortsette med neste år også. Matlagingskurs. Høsten 2016 startet vi det første matlagingskurset i samarbeid med flyktningtjenesten. To somaliske damer lærte 5 etnisk norske personer å lage sambosa. Kvelden var preget av hyggelig stemning og latter og både kursholderne og deltakerne var veldig fornøyde med kvelden. Dette er et av flere kurs vi har tenkt til å gjennomføre. Neste kurs skal være i desember hvor det er tre syriske menn som skal lære deltakere å lage meze, som er den arabiske formen for tapas. Se facebook siden «Flyktningtjenesten i Andøy» https://www.facebook.com/Flyktningtjenesten-I-Andoy-1461684337467543/ for bilder av matlagingskurs, internasjonal aften og internasjonal kafè.
Hvor, geografisk, har prosjektet hatt sine resultat? (Kryss av)	a) Helt lokalt nedslagsfelt x b) Egen kommune x c) Effekten kommer innen flere kommune i regionen.
Hvilke målsettinger for distrikts- og regionalpolitikken kan prosjektet bidra til? (Sett kryss ved svaret, max tre kryss)	a) Stabilisere eller øke befolkningen x b) Styrke, sikre eller etablere arbeidsplasser x c) Opprettholde/videreutvikle eksisterende virksomhet eller bidra til nyetableringer x d) Økt innovasjon eller innovasjonsevne e) Økt kompetanse (både realkompetanse (både realkompetanse og formalkompetanse) for målgruppen x f) Økt tilgjengelighet (bedre veier, havner, andre transporttiltak og bredbånd) g) Styrke regionale senter h) Å gjøre stedet/kommunen/området mer attraktivt som bosted eller lokaliseringssted for bedrifter? i) Å gjøre stedet/kommunen/området mer attraktivt som reisemål?
Hvilke arbeidsformer og metodikk er brukt i prosjektarbeidet?	Prosjektet har basert seg på samarbeid med eksisterende etater, særlig flyktningtjenesten. Men også samarbeid med ulike helsetilbud, NAV, voksenopplæringen etc. Dermed blir tilbudet til den enkelte deltaker en del av en større helhet. Metodikken i den individuelle oppfølgingen av brukere baserer seg på motivasjon og deltakers egne ønsker. Det jobbes med de ressursene deltaker allerede har for at de skal matche arbeidslivets krav. Da prosjektet kjøpte denne tjenesten hos en lokal tiltaksbedrift så brukte de migra-norsk i sin oppfølging som skal lære opp deltaker i norsk knyttet til arbeidslivet og bestemte yrker. Det var også fokus på HMS og hva arbeidslivet krever av sine ansatte. Da det gjelder fritidsaktiviteter ønsket vi i prosjektet i samråd med flyktningtjenesten å gjøre det lettere for flyktningene og deres barn å delta i

	organisert idrett. En stund lot et lokalt idrettslag disse delta gratis. Dette sendte litt feil signaler slik at det ble ordnet en annen ordning. For de som går i introduksjonsprogrammet er flyktningtjensten behjelpelig med deler av utgiftene. Bolyst har tilbudt 40 barn av bosatte flyktninger å være med på flere aktiviteter. Det har i tillegg vært jobbet opp mot klubbene med tanke på deltakelsen til jenter i forhold til familiene. Det har også vært fokus på at familiene som har barn i organisert idrett får tilstrekkelig informasjon om kamper og turneringer som krever at man reiser rundt i regionen for å spille. Flyktningtjensten har også vært behjelpelig med å frakte en del spillere da mange bosatte flyktninger ikke har førekort.
På hvilken måte har kommunen/prosjektet fått ny/endret kunnskap om lokalt utviklingsarbeid som følge av prosjektet?	Prosjektet har erfart at ulike typer prosjektarbeid trenger forankring/samarbeid i andre organisasjoner/etater i kommunen. Gjerne som en supplerende til eksisterende tjenester. Med det mener jeg at prosjekter burde ikke stå frittstående, men innlemmes i en eksisterende etat. Dermed kan samarbeid og utvikling av eksisterende tjenester skje, noe som i dette prosjektet har vært svært kostnadseffektivt. Utviklingsarbeid skjer når vi samarbeider tverretattlig og tverrsektorielt (der det er naturlig).
Deltakelse på samlinger med utgangspunkt i prosjektet og ekstern kommunikasjon	Har dere deltatt på samlinger i forbindelse med prosjektet? - Prosjektleder og prosjektansvarlig (i 2014) deltok på «Tilflytting og rekruttering fra utlandet» i Bodø i 2014. - Prosjektleder og styrerepresentant har deltatt på «Bosetting i norske kommuner» i regi av KS, i Oslo, i februar 2015. Hvordan har ekstern kommunikasjon bidratt til prosjektresultatet? Har dere delt kunnskap med andre underveis i prosjektperioden?
Hva har bolysttilskuddet betydd for prosjektet?	- Utløsende for igangsetting? Ja - bidratt til at prosjektet er gjennomført i større skala? Ja - Sterkere kompetanse og kvalitetssikring? Ja
Gi en kort omtale av hvordan arbeidet er tenkt videreført etter prosjektets slutt (maks 250 ord)	Arbeidet skal videreføres i eksisterende etater. Alle tiltak som er prøvd har hatt som mål at de kan videreføres i regi av NAV eller flyktningtjenesten. Veilederne som var ansatt i prosjektet har fått nye stillinger i andre prosjekt i kommunen og kan dermed følge opp en del av de samme brukerne innenfor samme målgruppe.
Overføringsverd i / hva kan andre lære av deres prosjekt?	Prosjektleder har hatt en 50 % stilling siden oppstarten av prosjektet. På grunn av overgang til større stilling valgte den første prosjektlederen å si opp sin stilling i 2014. Ny prosjektleder tiltrådte 1 januar 2015. Dermed ble det brukt ekstra tid på sette seg inn i prosjektet og å knytte kontakter med andre etater. Dette er faren ved stillinger som ikke er 100% i et prosjekt. Det burde i alle fall vurderes nøye hvorfor man eventuelt ikke skal ha en fulltidsstilling inn i andre prosjekter. Organisatorisk så hadde prosjektleder ikke kontorsted på samme sted som de øvrige samarbeidspartnerne. Da prosjektleder senere begynte i 50 % stilling på NAV så ble dette basen for begge stillingene. Det innebar at man til enhver tid var i umiddelbar nærhet til en del samarbeidspersoner. Organisering av flyktningtjenesten har hatt enormt å si for prosjektet. I 2015 og 2016 er dette en etat i kommunen som har økt betraktelig.

	Hele prosjektet har vært organisert slik at man spiller på eksisterende etater med samme mål/delmål som prosjektet har hatt. Dette ser vi at er meget kostnadseffektivt samtidig som det er lettere å organisere. Dette mener vi at gir bedre resultater i det lange løp også. Det har skjedd mye fint i prosjektperioden i form av ulike tiltak. Dette skal det jobbes videre med i Andøy kommune for å videreføre eksisterende tiltak og å utvikle disse. Det har vært et fantastisk prosjekt å jobbe med. Med den friheten og frustrasjonen det kan medføre. Men til sist så handler det om menneskene man har jobbet for og med, og jeg sitter igjen med en takknemmelighet for at jeg ble gitt muligheten til å bli kjent med alle disse fine menneskene. Det viktigste å ta med seg inn i andre prosjekt er å ikke være redd for å prøve noe nytt. Fungerer ikke en ting, kan man lære, gå videre og prøve noe annet. Plutselig finner man et tiltak som virkelig fungerer. Alt vil neppe klaffe alltid. Veien blir til mens man går har vi funnet ut med alle tiltakene vi har prøvd. Og det er det en enorm lærdom i.					
Regnskap (satt opp slik at det kan sammenlignes med budsjettpostene)	Tittel	2013	2014	2015	Sum oppgitt i søknad	Sluttregnskap
	Prosjektledelse	250.000	300.000	300.000	850.000	1 398 370
	Praksis og kvalifiseringsprogram	2.088.000	2.088.000	1.807.000	6.331.000	4.820.936
	Mentorprogram for næringslivet	50.000	50.000	37.000	137.000	3535
	Boliger	0	0	0	0	0
	Fritidsaktiviteter	136.000	136.000	136.000	392.000	181.885
	Sum kostander i søknad	2.524.000	2.574.000	2.264.000	7.362.000	6.404.726